

Ontdek met deze wandeling het verhaal van de Canadese troepen tijdens de Derde Slag bij Ieper. Onderweg maak je kennis met enkele van de vele Canadese jongens die hier langs iedere straat, op iedere hoek het leven lieten.

In 1914 wordt Canada, een Brits Dominion, tegen wil en dank meegesleurd in een ongeziene wereldbrand. Naarmate de oorlog vordert, zullen de Canadezen zich keer op keer bewijzen als taai, weerbare troepen. In Vlaanderen strijden ze in 1915, 1916 en 1917.

Canada telt zo'n 14.000 doden in Vlaanderen. Hiervan staat bijna de helft op de Menenpoort gebeiteld. Ze hebben geen gekend graf, werden niet geborgen of konden niet positief geïdentificeerd worden. Het Passchendaele Museum kon met Namen in het Landschap van één op de vijf van de 'vermiste' Canadezen een initiële begraafplaats achterhalen.

Deze wandeling volgt de bewegwijzerde Canadian Road to Passchendaele die start op de parking van Tyne Cot Cemetery langs de Vijfwegestraat.

START: CWGC TYNE COT CEMETERY

① Vertrek op de parking bij het startbord van de Canadian Road to Passchendaele.

Op 31 juli 1917 begint de Derde Slag bij Ieper. Ruim 4,2 miljoen granaten worden op de Duitse posities gekegeld. De beschietingen woelen het landschap om en vernietigen het afwateringssysteem. Bunkers, het doel van de beschietingen, blijven overeind. Het regenwater kan geen kant op. Enkele zomerse plensbuien veranderen het operatieterrein in een moeras.

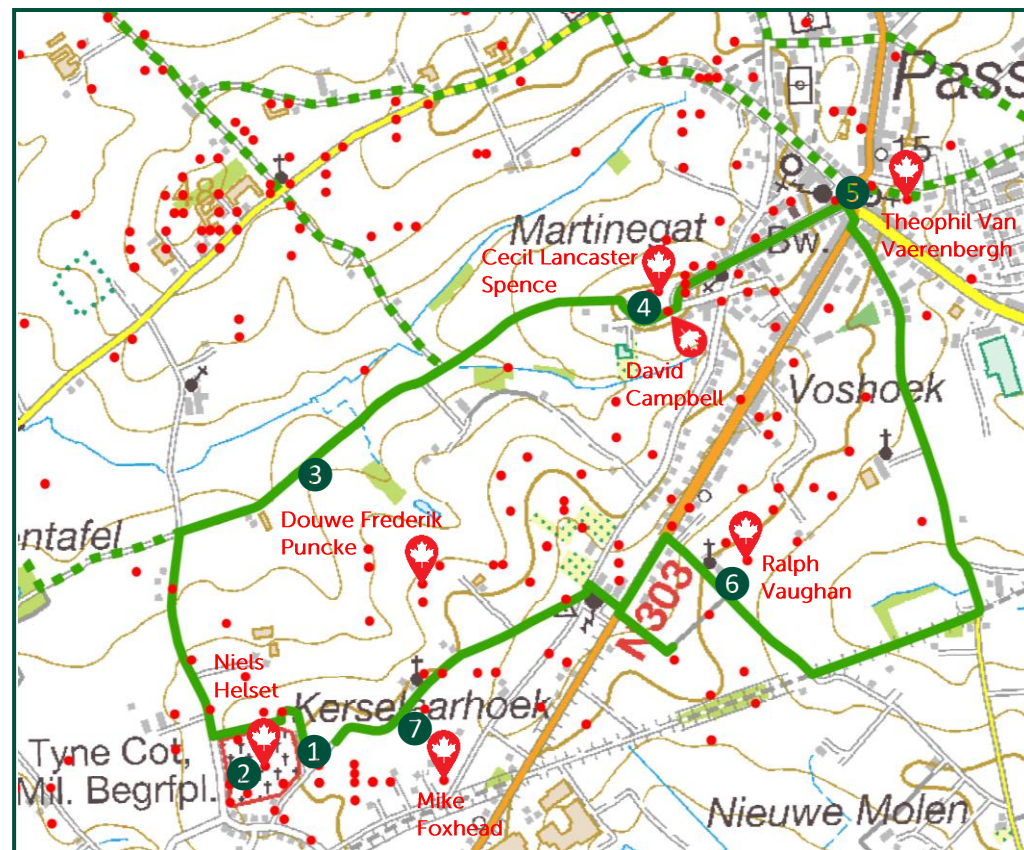
Na weken ploeteren vervoegen Nieuw-Zeelanders, Australiërs en Zuid-Afrikanen de uitgeputte Britse divisies. Na enkele successen stopt de aanval opnieuw. Het offensief stoppen, hoeveel levens dit ook kan redden, is geen optie. Een overwinning, ook al is het een symbolische, is broodnodig. Veldmaarschalk Haig's blik valt op Passendale. Het stukgeschoten dorpje bovenop de West-Vlaamse heuvelrug is sinds 1914 in Duitse handen en heeft mythische proporties aangenomen. Om die prijs te winnen, wendt Haig zich tot de Canadezen.

Het operatiegebied bij Passendale, 1917. © CWM 19930013-528.

② Hou even halt op Tyne Cot Cemetery voor je via de Tynecotstraat naar de Canadalaan wandelt.

De Canadese legerleiding aanvaardt de opdracht schoorvoetend. Ze zal in vier fases aanvallen. In de eerste twee fasen, op 26 en 30 oktober, moeten de troepen hoger gelegen grond bereiken. Eens bevrijd van de modder, kan Passendale veroverd worden. Ten noorden van Passendale wordt op 10 november tijdens een laatste fase nog een stukje heuvelrug ingenomen.

Op 26 oktober 1917 bij het ochtendgloren braakt de Canadese artillerie haar dodelijke lading uit. Terwijl de verdedigers zich terugtrekken in hun schuilplaatsen, trekken de Canadezen voorwaarts.

Het 46th Battalion (South Saskatchewan) ruk op bij Tyne Cot Cemetery. Een Duitse tegenaanval dwingt hen terug te trekken. Het aantal vermisten loopt op tot ongeveer één op de zeven.

CWGC Tyne Cot Cemetery, Cross of Sacrifice.

③ Twee vermisten van het 46th kunnen we lokaliseren op de begraafplaats van Tyne Cot, waar in totaal 13 vermiste Canadezen initieel werden begraven. De 27-jarige Noorse emigrant Niels Helseth werd vlakbij wat nu het Cross of Sacrifice is begraven. Nabij lag de 20-jarige William landbouwer Maurice McConnell. Tot op de dag van vandaag hebben beide geen gekend graf.

④ Ga verder en kijk even voorbij de hoeve Waterfields (Canadalaan 63) in zuidoostelijke richting (rechts van de weg over de velden).

Douwe Frederick Puncke, een Nederlander afkomstig uit het Amsterdamse, emigreert enkele jaren voor de uitbraak van de oorlog naar Canada. Eind 1915 neemt de 35-jarige dienst in het Canadese Expeditieleger. Hij wordt ingedeeld bij het 50e bataljon uit Calgary.

Douwe raakt in april 1917 gewond bij Vimy, maar blijft in dienst. Enkele maanden later zit het 50e in ondersteuning bij Passendale. Het bataljon ligt dagenlang in het slijk onder zwaar artillerievuur. Douwe wordt gedood op 26 oktober 1917. Hij laat een vrouw en kind achter.

Douwe Frederick Puncke.

4 Wandel verder tot de canadese gedenksite Crest Farm. Dit monument herdenkt de Canadese gesneuvelden bij Passendale in 1917.

 David Campbell is afkomstig van Glasgow, Schotland. Als kind emigreert hij met zijn familie naar West-Canada. In 1916, één maand voor zijn 18e verjaardag meldt David zich voor legerdienst. Hij werkt dan in een bankfiliaal in Vancouver.

Seaforth Highlanders trekken naar het front, Vancouver, april 1916. © The Seaforth Highlanders of Canada.

Op 30 oktober 1917 bestormt zijn eenheid, het 72nd Battalion Seaforth Highlanders, Crest Farm. Het Duitse bolwerk ligt iets hoger dan Passendale

en wordt beschermd door een moeras. Mitrailleurs bewaken de toegangswegen.

Na een hevige strijd, houden de vermoeide verdedigers van Crest Farm het voor gezien. De Duitse artillerie neemt snel wraak. Spervuur komt met grote precisie neer op de Seaforths.

Het 72nd lijdt meer dan 270 slachtoffers: 50 doden en 220 gewonden. Tot vandaag blijven 43 Seaforths vermist. Tien van hen konden we een plek geven in het landschap. De 19-jarige David is één van hen. De jonge Schotse emigrant werd vlakbij Crest Farm begraven.

Cecil Lancaster Spence.

Vlakbij het monument werden nog twee Canadezen begraven. De 21-jarige James Abercromby, eveneens afkomstig uit Glasgow, lag er samen met de 23-jarige stenograaf Cecil Lancaster Spence.

5 Stap vanaf Crest Farm naar de kerk van Passendale. De kaarsrechte weg tussen het monument en de kerk staat symbool voor de laatste meters die de Canadese troepen hier in 1917 moesten afleggen.

10 november 1917 is het officiële einde van de Slag bij Passendale, maar aan het front verandert na die dag weinig. Bij Passendale blijft het Canadese garnizoen overgeleverd aan de Duitse beschietingen.

 Op 17 november 1917 komt de 19-jarige Canadese soldaat Theophil Van Vaerenbergh om het leven. De jongeling is afkomstig van Nieuwerkerken bij Aalst. Hij is nog een kind wanneer zijn ouders 'arm Vlaanderen' ontvluchten.

In 1916 meldt de jonge emigrant zich aan om te strijden in Europa. Op 17 november 1917 ligt Theophil's eenheid de hele dag onder vuur. In luttele uren worden 12 jongens gedood. Theophil is één van hen. De Belgische Canadees vindt een laatste rustplaats een 70-tal meter ten oosten van de kapotgeschoten kerk van Passendale. In vogelvlucht nog geen 70 kilometer van Nieuwerkerken.

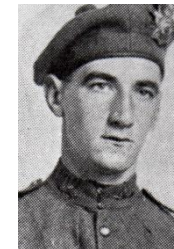

Een groep emigranten werpt een laatste blik op Vlaanderen voor ze inschepen naar de Nieuwe Wereld. Eugène Laermans, De landverhuizers, 1894. Koninklijke Musea voor Schone kunsten (KMSK)

6 Vervolg de route via de Zuidstraat en het fietspad De Storoute naar de Nieuwe Molenstraat.

Op 30 oktober 1917 valt het 85th Battalion (Nova Scotia Highlanders) aan richting deze straat. Ze krijgen het zwaar te verduren. De kanonnen die de aanval dekken, zakken weg in de modder en kunnen amper ondersteuning bieden. Wanneer de Highlanders zich lostrekken uit het slijk komen ze meteen onder zwaar vuur te liggen.

 De helft van de Highlanders wordt gedood of raakt vermist of gewond. Nog voor hun terugkeer naar Canada, plaatst het 85th Battalion een gedenkzuil op het uiterste punt die ze tijdens de slag hadden bereikt. In de buurt wordt Ralph Vaughan, een bediende uit Halifax, Nova Scotia, samen met twee kameraden begraven. Op 14 december 1917 zou hij 20 jaar geworden zijn.

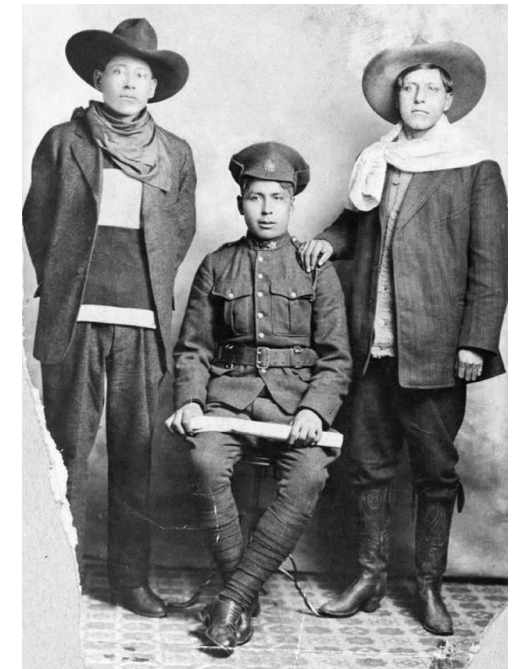
Ralph Vaughan.

7 Verderop kan je even stoppen bij de gedenkzuil van de 85th Battalion Nova Scotia Highlanders. Vervolg daarop de wandeling en stop even bij het kapelletje langs de Vijfwegestraat.

Het Canadese leger is lang wantrouwig om autochtonen in de rangen op te nemen. Maar om de ongeziene verliezen deels te compenseren, gaat men actief rekruteren onder de inheemse volkeren. Het wantrouwen bij de Eerste Naties van Canada, Inuit en Métis is echter groot. De

stammennaties staan onverschillig tot zelfs ronduit vijandig tegenover een oorlog waar ze niets mee te maken hebben. Toch is de rekruteringscampagne in de reservaten een succes. Veel jongens zijn gretig om zich te bewijzen en nemen vrijwillig dienst.

 De 18-jarige veehoeder Mike Foxhead vervoegt eind september 1917 het 50th Battalion uit Calgary. Op 22 oktober 1917 bevindt Mike's eenheid zich in de frontlijn bij Tyne Cot. De omstandigheden zijn verschrikkelijk. De Canadezen wachten er opeengepakt in de modder op de openingsaanval van 26 oktober.

Mike Foxhead in uniform met twee vrienden. © Glenbow Museum, NA-5-16.

Mike Foxhead, een jongen van amper 19, haalt die dag niet. Hij komt om het leven op dinsdag 23 oktober 1917. Mike wordt begraven nabij de lange strook bos in de verte tegenover het kapelletje maar nooit teruggevonden of geïdentificeerd.

Raadpleeg Namen in het Landschap en deze wandeling digitaal:

